

Arbejdsmarkedskrisen

Indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande også hårdt ramt af krisen

Tal fra Danmarks Statistik punkterer myten om, at indvandrere ikke er ramt af krisen på det danske arbejdsmarked. Tager man højde for befolkningsudviklingen, viser tallene, at indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande har oplevet den største nedgang. Dette billede bekræftes også af arbejdsløshedstallene.

af privatøkonom **Mie Dalskov Pihl**
og chefanalytiker **Frederik I. Pedersen**

3. august 2010

Analysens hovedkonklusioner

- På overfladen tegner fuldtidsbeskæftigelsen et positivt billede af indvandrernes beskæftigelse i lyset af den økonomiske krise.
- Korrigeret for befolkningsudviklingen ændres billedet dog. Indvandrere fra ikke-vestlige lande og deres efterkommere er relativt hårdest ramt af krisen på arbejdsmarkedet. Samme billede findes ved at betragte de registrerede arbejdsløshedsprocenter.
- Den seneste optur med pres på arbejdsmarkedet frem til 2008 gav et markant løft til indvandrernes deltagelse på arbejdsmarkedet. Denne gevinst må ikke sættes over styr igen.
- Det kræver, at der hurtigt kommer gang i arbejdsmarkedet, og at det politiske system har fokus på, hvordan vi får flere indvandrere i beskæftigelse. Det gælder ikke mindst, hvordan vi får løftet indvandrernes og deres efterkommeres uddannelsesniveau. Især indvandrerdrengenes uddannelsesniveau halter bagefter.

Kontakt

Chefanalytiker
Frederik I. Pedersen
Tlf. 33557712
Mobil 28424272
fip@ae.dk

Kommunikationschef
Janus Breck
Tlf. 33 55 77 25
Mobil 40 61 34 38
jb@ae.dk

Befolkningstal slører arbejdsmarkedstilknytning

En nylig opgørelse fra Danmarks Statistik omkring befolkningsgrupperes tilknytning til arbejdsmarkedet tegner på overfladen et meget positivt billede af indvandrernes beskæftigelse i lyset af den økonomiske krise. Fuldtidsbeskæftigelsen for indvandrere fra både ikke-vestlige og vestlige lande steg ifølge opgørelsen fra 2008 til 2009. Ligeledes steg beskæftigelsen for efterkommere fra ikke-vestlige lande. Modsat faldt fuldtidsbeskæftigelsen for personer med dansk oprindelse og for efterkommere fra ikke-vestlige lande. Det viser tabel 1.

Tabel 1. Ændring i fuldtidsbeskæftigelse og befolkning fordelt på etnicitet 2008-2009		
	Fuldtidsbeskæftigelse	Befolkning
	Pct.	
Personer i alt	-0,6	0,2
Indvandrere fra vestlige lande	5,4	4,0
Efterkommere fra vestlige lande	-3,9	-2,3
Indvandrere fra ikke-vestlige lande	0,4	2,8
Efterkommere fra ikke-vestlige lande	5,3	11,8
Personer med dansk oprindelse	-0,9	-0,2

Anm.: Opgørelsen er en indikator for fuldtidsbeskæftigelsen. Tabellen viser fuldtidsbeskæftigelsesfrekvensen målt som fuldtidsbeskæftigelsen (ATP-definition) for lønmodtagere. Opgørelsen dækker 16-66-årige.

Kilde: AE pba. Danmarks Statistik.

Imidlertid kan beskæftigelsesudviklingen ikke ses uafhængigt af den befolkningsmæssige udvikling og sammensætning. Som det fremgår af anden søjle i tabel 1, faldt antallet af personer i de arbejdsdygtige aldre for personer med dansk oprindelse samt for efterkommere fra vestlige lande. Modsat steg antallet af personer i de arbejdsdygtige aldre for de øvrige grupper. Efterkommere fra ikke-vestlige lande havde en befolkningstilvækst i de arbejdsdygtige aldre på næsten 12 pct.

Sætter man fuldtidsbeskæftigelsen i forhold til antallet af personer i de arbejdsdygtige aldre, får man i et vist omfang rensset for den befolkningsmæssige påvirkning. Tabel 2 viser, at indvandrere fra ikke-vestlige lande og deres efterkommere, da er hårdest ramt af krisen på arbejdsmarkedet. Fra 2008 til 2009 oplevede indvandrere fra ikke-vestlige lande en nedgang i omfanget af fuldtidsbeskæftigelse målt på denne måde på 0,9 pct.enheder, mens deres efterkommere havde en nedgang på 2,1 pct.enheder. For det samlede arbejdsmarked var der tale om en nedgang på ½ pct.enhed. Det viser tabellen.

Indvandrere fra vestlige lande oplevede som den eneste gruppe fremgang i fuldtidsbeskæftigelsen fra 2008 til 2009, et forhold der kan have at gøre med, at denne type arbejdskraft er mere specialiseret og højere uddannet end personer med en ikke-vestlig baggrund. Personer med dansk oprindelse oplevede til sammenligning en nedgang på 0,4 pct. enheder sidste år.

Tabel 2. Ændring i fuldtidsbeskæftigelsesfrekvens fordelt på etnicitet		
	2004-2008	2008-2009
	Ændring i pct.-enheder	
Personer i alt	1,8	-0,5
Indvandrere fra vestlige lande	3,3	0,6
Efterkommere fra vestlige lande	-0,2	-0,8
Indvandrere fra ikke-vestlige lande	7,7	-0,9
Efterkommere fra ikke-vestlige lande	4,2	-2,1
Personer med dansk oprindelse	1,7	-0,4

Anm.: Opgørelsen er en indikator for fuldtidsbeskæftigelsen. Tabellen viser fuldtidsbeskæftigelsesfrekvensen målt som fuldtidsbeskæftigelsen (ATP-definition) for lønmodtagere i forhold til af antallet af personer i befolkningen i de forskellige kategorier. Opgørelsen dækker 16-66-årige. Kilde: AE pba. Danmarks Statistik.

Som det også fremgår af tabellen, havde netop indvandrerne fra ikke-vestlige lande og deres efterkommere den største fremgang i beskæftigelsen under den seneste højkonjunktur. Fra 2004 til 2008 steg fuldtidsbeskæftigelsen generelt med 1,8 pct.enheder for befolkningen som helhed. For indvandrere fra ikke-vestlige lande steg den med hele 7,7 pct.enheder, mens den for efterkommere steg med 4,2 pct.enheder. For personer med dansk oprindelse steg den 1,7 pct.enheder.

Billedet af, at indvandrere fra ikke-vestlige lande også har været hårdt ramt af nedturen på arbejdsmarkedet, bekræftes også ved at betragte de officielle arbejdsløshedstal. Den registrerede arbejdsløshed er ifølge Danmarks Statistik steget fra 1,8 pct. i 2008 til 3,4 pct. i 2009, dvs. en ændring på ca. 1,6 pct.enheder. For indvandrere og deres efterkommere (disse kan ikke adskilles i statistikken) har der været en stigning på 2¼ pct.enheder, nemlig fra knap 5,8 pct. i 2008 til godt 8 pct. i 2009. Det viser tabel 3.

Tabel 3. Arbejdsløshed fordelt på etnicitet 2008 og 2009		
	2008	2009
	Pct.	
I alt	1,8	3,4
Indvandrere og efterkommere fra vestlige lande	2,2	4,1
Indvandrere og efterkommere ikke-vestlige lande	5,8	8,0
Personer med dansk oprindelse	1,6	3,2

Anm.: Opgørelsen er baseret på den registrerede arbejdsløshed og den opgørelse der er af arbejdsløshedsprocenterne her. Efterkommere kan ikke umiddelbart udskilles i opgørelsen. Kilde: AE pba. Danmarks Statistik.

Det positive der kan fremhæves fra tabel 3, er indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande har haft en relativ set (procentuel) mindre stigning end de øvrige grupper. Kigger man på personer med dansk oprindelse eller indvandrere og efterkommere fra vestlige lande, så er deres arbejdsløshedsprocent omtrent blevet fordoblet. Indvandrere og efterkommere ikke-vestlige lande har til sammenligning "kun" haft en stigning på 40 pct. Men det er også klart at jo lavere udgangspunktet er, jo lettere er det at få en høj procentuel stigning¹.

¹ Lavede man samme øvelse direkte på fuldtidsbeskæftigelsesfrekvensen for de forskellige grupper er indvandrere og deres efterkommere fra ikke-vestlige lande relativt set hårdest ramt af nedturen.

Vigtigt med fokus på at få indvandrere ind på arbejdsmarkedet

Desværre punkterer opgørelserne indtrykket af, at indvandrerne er sluppet fri af krisen. Indvandrerne fra de ikke-vestlige lande og deres efterkommere havde særlig gavn af den seneste økonomiske optur og det pres, der var på arbejdsmarkedet. Men det ser ud som om, at disse grupper, også er hårdt ramt af den efterfølgende nedtur.

Den seneste optur med pres på arbejdsmarkedet gav et markant løft til indvandrerens deltagelse på arbejdsmarkedet. Vi må ikke sætte denne gevinst over styr igen. Tværtimod kræver den fremtidige modvind, der er på arbejdsstyrke og vækst fra den befolkningsmæssige udvikling, at vi får løftet endnu flere indvandrere ind på arbejdsmarkedet. Det vil også bidrage til at sikre balancen mellem de offentlige indtægter og udgifter på sigt.

Vi frygter, at vi står over for en længere periode med et svagt arbejdsmarked. Det kan igen gøre det sværere for indvandrerne og deres efterkommere at få fodfæste på arbejdsmarkedet. På den anden side så har den seneste højkonjunktur med pres på arbejdsmarkedet forhåbentlig lært arbejdsgiverne, at indvandrerens arbejdskraft sagtens kan bruges og er meget værdifuld for det danske samfund.

Det er afgørende, at der hurtigt kommer gang i arbejdsmarkedet igen, og at det politiske system har fokus på, hvordan vi får flere indvandrere i beskæftigelse. Det gælder ikke mindst, hvordan vi får løftet indvandrerens og deres efterkommeres uddannelsesniveau op i nærheden af danskernes. Især indvandrerdrengenes uddannelsesniveau halter meget. I dag er det mere end 40 pct. af en ungdomsårgang blandt indvandrerdrengene, der står uden ungdomsuddannelse som 26-årige (10 år efter 9. klasse), mens det for danske drenge er 26 pct. For danske piger er tallet 20 pct., mens det for indvandrerpigerne er 29 pct. Det viser tabel 4. Måler man 25 år efter 9. klasse, tegner billedet lidt pænere over hele linjen.

Tabel 4. Andel der ikke opnår en ungdomsuddannelse, 2008

	10 år efter 9. klasse	25 år efter 9. klasse
	Pct.	
Danske piger	20,0	15,7
Danske drenge	26,1	21,0
Udenlandske piger	29,0	23,3
Udenlandske drenge	40,4	34,1

Kilde: AE på baggrund af Undervisningsministeriets profilmodeller UNI-C.